

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2013/2014

Destinace (země, město): Brusel, Belgie

Jméno, příjmení: Mgr. Adéla Jelínková

Univerzita: Centre d'Etudes Tchèques, Université Libre de Bruxelles

<http://www.ulb.ac.be/philo/cet>

1. Přehled kurzů

1. Denní kurzy (slavistika – kurzy českého jazyka), univerzitní studenti (věk 19–26 let)

- a. BA1 (2x 60 min. 1x za dva týdny), 8 studentů
- b. BA2 (4x 60 min. týdně), 9 studentů
- c. BA3 (2x 60 min. týdně), 3 studenti
- d. MA1 (2x 60 min. týdně), 6 studentů
- e. MA2 (2x 60 min. týdně), 1 student

2. Večerní kurzy (fakultativní), neuniverzitní publikum (20–65 let)

- a. N1 (2x 60 min. týdně), 20 studentů
- b. N2 (2x 60 min. týdně), 10 studentů
- c. N3 (2x 60 min. týdně), 5 studentů

Celkem: 18 šedesátiminutových lekcí.

Druhým rokem mají studenti BA1 povinný kurz Inicie do českého jazyka. Zde se zaměřujeme především na českou fonetiku a úvod do jazyka. Studenti se tak na konci akademického roku v češtině lépe orientují, a to přispívá k zvýšení jejich počtu v BA2 v následujícím akademickém roku, kdy si vybírají dva ze tří slovanských jazyků. Jedná se o ruštinu, češtinu a polštinu. Na ULB se vyučuje také slovinština jako výběrový předmět.

Kromě studentů slavistiky si češtinu od úrovně BA2 mohou zapsat také studenti jiných oborů, jako volitelný předmět.

V letošním roce jsme rovněž měli absolventy speciálního magisterského programu *Master européen*, který je zaměřený na jazyky, historii a kulturu střední Evropy (program zahrnuje kromě ULB také univerzity v ČR, Polsku, Slovinsku, Maďarsku, Rakousku, Německu a na Slovensku; studenti povinně absolvují jeden rok na jedné z partnerských univerzit).

2. Výuka

1. Denní kurzy

- a. V kurzech BA1 používám *Fonetiku a fonologii češtiny pro cizince* (Fonetický ústav Filosofické fakulty UK) a učebnici *Čeština expres* (Lída Holá, Pavla Bořilová), ve které se studenti seznámí se základními komunikačními situacemi. Doplňuji materiály z *Czech for everyone*, *Czech step by step*. Vyučovacím jazykem je francouzština.
- b. V kurzech BA2 a BA3 se vyučuje podle skript, která napsala jedna z bývalých lektorek, PhDr. Dana Slabochová (*Langue tchèque, Cours élémentaire I, II* – díl 1 pro BA2 a díl 2 pro BA3). Vyučovacím jazykem je francouzština, následně čeština.

Studenti BA2 mají povinné přednést dva referáty za jeden akademický rok (ve francouzštině). Témata se týkají jednotlivých regionů ČR, geografie ČR, svátků ČR, popřípadě pravidelně se konajících kulturních akcí v ČR (Karlovarský festival, Pražské jaro apod.) Tímto studenti lépe poznají zemi, jejíž jazyk studují. V jejich studijním programu totiž není zařazen žádný předmět, kde by se obecně informace o České republice dozvěděli.

Studenti BA3 mají rovněž povinné dva referáty za jeden akademický rok (první semestr je referát přednesen ve francouzštině, druhý semestr v češtině). Zde se zaměříme na významné české osobnosti.

Na konci BA2 mají studenti jazykovou úroveň A2. Na konci BA3 přibližně B1 – B2.

Zkouška BA2 i BA3 se skládá z testu (poslech, gramatika/reálie, porozumění textu a psaní) a z ústní zkoušky (5minutový monolog na jedno z témat probraných během roku).

- c. V kurzech MA1 se zaměříme na zdokonalení ústního i písemného projevu. Výběrově používáme učebnici *Čeština pro středně a více pokročilé* (Jana Bischofová a kol.). Pracujeme především s autentickým materiálem (z internetu – např. www.ct24.cz, www.youtube.com, www.rozhlas.cz, z časopisů – např. Reflex, Respekt, Týden, dále filmy, ke kterým připravuji pracovní listy). Studenti se učí napsat CV, motivační dopis, résumé textů, vyprávění, syntézu textů. V ústní komunikaci se zaměříme na dialogické rozhovory (argumentace, debata). Součástí každého kurzu je přehled aktuálního dění v České republice, které si studenti sami připravují a na začátku kurzu prezentují, následuje debata. Zkouška MA1 se rovněž skládá z testu (poslech, gramatika/reálie, porozumění textu a psaní) a z ústní zkoušky (10minutový monolog na jedno z témat probraných během roku).

2. Večerní kurzy

Večerní kurzy jsou rozděleny do tří úrovní (N1 – úplní začátečníci, N2 – falešní začátečníci a mírně pokročilí, N3 – pokročilí).

V N1 používám *Czech expres* a následně učebnici *Communicative Czech Elementary* (Ivana Rešková, Magdalena Pintarová), s níž pokračujeme i v N2. V N3 používám jako základ *Communicative Czech Intermediate*, které ale doplňuji texty na úrovni B1 – B2, příp. učebnicí *Čeština pro středně a více pokročilé*, *Čeština pro život*, *Nebojte se češtiny* a dalšími materiály.

Nejpoužívanější doplňkové materiály:

- Nekovářová, Alena: *Čeština pro život*
- Holá, Lída: *New Czech Step by Step I, II*
- Holá, Lída; Bořilová, Pavla: *Czech expres I, II*
- Holá, Lída; Bořilová, Pavla: *Čeština expres I, II*
- Horová, Alexandra: *Nejkrásnější filmové písničky*
- Kestřánková, Marie; Kopicová, Kateřina; Šnaidaufová, Gabriela: *Čeština pro cizince, úroveň B1*
- Kestřánková, Marie; Hínová, Kateřina; Pečený, Pavel; Štěpánková, Dagmar: *Čeština pro cizince, úroveň B2*
- Čapek, Karel: *Povídky z jedné kapsy a povídky z druhé kapsy* (adaptovaná četba, Radomila Kotková)
- Neruda, Jan: *Povídky malostranské* (adaptovaná četba, Lída Holá)
- Andrášová, Hana a kol.: *Desetiminutovky Čeština pro cizince*
- Holá, Lída: *Pohádky*
- internet: www.ct24.cz, www.youtube.com, www.rozhlas.cz
- časopisy: Respekt, Reflex, Týden, 100+1, Čtyřlístek

Motivace

Velkou motivaci zde hrají české partnerky či čeští partneři, a to zejména ve večerních kurzech. Mnoho studentů také spolupracuje s českými institucemi, společnostmi a přeje si umět např. napsat oficiální e-mail v češtině či zvládnout telefonický rozhovor s rodilým mluvčím. Neméně podstatnou roli hraje veliký zájem o českou kulturu a historii, kterou cizinci zpravidla obdivují a chtějí si přečíst např. Kunderu, Klímu nebo Hrabala v originále. Kurzy navštěvují i bývalí absolventi bohemistiky na CET, kteří si chtějí udržet znalost jazyka.

Letní škola českého jazyka a kultury (15. 6. – 27. 6. 2014)

Celkem 27 účastníků, tři úrovně kurzů (každý den 18–20.30); vyučuje lektor z CET ULB a dva lektori pozvaní z ČR (jako každým rokem jsme velmi ocenili spolupráci PhDr. Dany Slabochové; v kurzu N3 letos opět vyučovala paní Jitka Schormová z ÚJOP). Na závěr Letní školy psali účastníci test a obdrželi certifikát o absolvování kurzu. Přípravu, propagaci a organizaci Letní školy zajišťuje lektor.

Studenti letní školy se zúčastnili prezentace Jihomoravského kraje, měli možnost dozvědět se informace nejen o kraji, ale i o náplni práce zástupce Jihomoravského kraje v Bruselu. Prezentace byla následována vědomostním testem, po jehož úspěšném absolvování mohl výherce získat láhev vynikajícího moravského vína. Dále následovala degustace moravských vín.

Certifikovaná zkouška z českého jazyka pro cizince

V červnu se poprvé ve spolupráci s Ústavem pro jazykovou a odbornou přípravu (ÚJOP UK) v Bruselu konaly certifikované zkoušky z českého jazyka pro cizince. Přihlásilo se 6 osob, z toho 4 studenti ULB, kteří zkoušku úspěšně složili. Prostory nám laskavě poskytlo České centrum a Česká škola bez hranic.

Rencontres centre-européennes

Tento rok jsme v letním semestru spolu s kolegy z polské a slovinské sekce začali pořádat tzv. Středoevropská setkání. Na ULB zveme autory, jejichž díla si studenti mají povinnost dopředu nastudovat. Poté proběhne literární večer, kterého se účastní kromě studentů ULB i veřejnost. Setkání se účastnil slovinský spisovatel Miha Mazzini a polská spisovatelka žijící v Belgii Grazyna Plebanek. V říjnu nového akademického roku přijede se studenty debatovat český spisovatel Petr Šabach.

Café tchèque

V zimním semestru jsme ve spolupráci s Českým centrem začali pořádat pravidelná večerní setkávání věnovaná českému jazyku a kultuře. Účastníci všech úrovní si zde mohou ověřit své jazykové znalosti a konverzovat s rodilými Čechy. V průběhu večera se hrají i společenské hry a podává české pivo.

Letní univerzita v České republice (přelom červenec/srpen)

Jedním z důležitých (a často rozhodujících) faktorů pro volbu češtiny na začátku druhého ročníku bakalářského studia je možnost získat na přelomu prvního a druhého ročníku **stipendium MŠMT na Letní školu v Praze a/nebo v Brně**. Právě tato zkušenost často studenty přivádí k velkému zájmu o studium tohoto (nelehkého) jazyka a o Českou republiku vůbec. Lektorát v Bruselu má však k dispozici pouze pět stipendií pro všechny studenty dohromady, tj. BA i MA (dvě do Prahy a dvě do Brna).

Podmínky pro výuku

Denní kurzy se konají v prostorách Centre d'Etudes Tchèques, kde je k dispozici celá knihovna CET (5 000 svazků), CD přehrávače, počítač s připojením na internet

a dataprojektor. Večerní kurzy se konají v některé z učeben kampusu; veškerý technický materiál je třeba si přinést s sebou.

Lektor má na CET k dispozici pracovní stůl s počítačem, tiskárnou a skenerem.

1. Knihovna CET

Knihovna CET obsahuje asi 5 000 svazků; hlavní část tvoří beletrie v češtině, ale máme také velký fond publikací historických, zeměpisných, literárněhistorických, literárněvědných a jiných. Kromě toho systematicky budujeme knihovnu překladů české literatury do francouzštiny (to je jedna z nejfrekventovanějších částí knihovny), a studenti i lektor mají k dispozici velké množství lingvistických publikací (nejen překladové slovníky, ale i gramatiky, etymologické, synonymické a jiné slovníky, zajímavosti o češtině aj.). Na začátku roku také studentům půjčují k instalaci CD-ROMy některých slovníků.

Kromě toho je součástí knihovny také *mediatéka* (CD a DVD), asi 100 titulů.

Aktualizovaný katalog je k dispozici na: <http://www.ulb.ac.be/philo/cet/bibliotheque.html>.

Správu knihovny i aktualizaci webových stránek CET má na starosti lektor.

2. Další aktivity

Lektor prezentuje studium češtiny na různých setkáních – např. na začátku roku na setkání studentů BA2, kteří si vybírají volitelný modul. Každý rok se rovněž pořádá Journé des Langues (říjen), kde lektor např. uvádí promítání českého filmu nebo filmového dokumentu, následuje debata apod. Lektor se rovněž podílí na přípravě dne otevřených dveří ULB.

Součástí propagace studia češtiny, ale České republiky obecně jsou také neformální akce, zejména tradiční vánoční večírek, kde se setkávají studenti denních i večerních kurzů se zástupci různých institucí reprezentujících ČR v Bruselu (konzulární úřad, krajanský spolek Beseda, Česká škola bez hranic atd.). Se studenty jsme připravili typické české občerstvení, jako bramborový salát a řízky, vánočku nebo české chlebičky.

Na začátku semestru se pořádalo uvítací odpoledne, kde se setkali studenti prvních ročníků se „zkušenějšími“ studenty, jejichž rady ohledně studia byly oceněny.

Na jaře jsme pořádali spolu s polskými kolegyněmi česko-polské Velikonoce. Vysvětlili jsme si pojetí zvyků v ČR a v Polsku, naučili jsme studenty namalovat si vajíčko a pekly se mazance.

V lednu 2013 jsme založili facebookové stránky Etudier le Tchèque, které se nám velmi osvědčily. Fungují jako informační kanál zejména pro studenty denního studia. Dáváme sem studentům doplňkový materiál k výuce, informujeme je o českých akcích pořádaných v Belgii. Studenti si rovněž mezi sebou na našem profilu vyměňují informace týkající se studia na ULB.

<https://www.facebook.com/etudier.letcheque>

1. Lektor jako člen akademické obce

Lektor češtiny na ULB je plnoprávným členem akademické obce ULB se všemi právy i povinnostmi, které z tohoto postavení vyplývají.

Mezi práva patří zejména přístup k velmi bohatě vybavené knihovně, ale také zvýhodněný zaměstnanecký tarif v menze nebo na sportovních aktivitách ULB. Učitelská karta rovněž lektora opravňuje k volnému vstupu do většiny belgických státních muzeí a galerií.

Povinností lektora je však plně se účastnit života akademické obce, včetně schůzí katedry a fakulty, setkání lektorů s panem děkanem, přípravy Evropského dne jazyků apod. Kromě

toho musí lektor řešit s různými odděleními univerzity i praktické záležitosti – od rezervace místností až po technické problémy.

Spolupráce

České centrum <http://www.czechcentres.cz/brussels> se podílelo na propagaci a organizaci **Letní školy češtiny** (České centrum zajišťuje letenky a ubytování pro lektory); dále na propagaci veškerých akcí pořádaných CET. Velmi děkuji především paní Kristině Prunerové. České centrum rovněž poskytuje své prostory pro některé akce organizované CET.

Konzulární oddělení ZÚ Brusel (které má v kompetenci i spolupráci s bohemisty): tímto bych chtěla velmi poděkovat paní konzulce Haně Peškové za spolupráci a podporu. Konzulární úřad např. zásadně pomohl při zprostředkování stipendií pro studenty češtiny na Letní školy do Prahy a do Brna.

Zastoupení Jihomoravského kraje při Evropské unii

Ráda bych poděkovala paní Elišce Buzkové, která s ochotou prezentovala svůj kraj studentům denních a večerních kurzů. Taktéž kolegům na ULB. Jihomoravský kraj nám zdarma poskytl občerstvení (typické regionální produkty) na mnohé akce CET.

Závěr

Můj druhý rok na ULB se nesl v duchu příjemné spolupráce s kolegy, rovněž s českými institucemi, vše tu funguje na výbornou. Velmi děkuji paní Petře James (ředitelka bohemistické sekce na ULB) za její všestrannou podporu během celého akademického roku. Neopomenu studenty, kteří mi byli se svým obrovským nadšením pro český jazyk a kulturu po celou dobu velkou motivací.